



Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-VO

TIEN VOOR TAAL

School : NTC-VO Tien voor Taal
Plaats : Warschau, Polen
BRIN-nummer : 28VU

Datum schoolbezoek : 27 maart 2017
Datum vaststelling : 27 juli 2017

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Kwaliteitsprofiel 7
3	Beschouwing 11
4	Vervolg van het toezicht 17

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-VO Tien voor Taal, Warschau, Polen in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten en schoolontwikkeling betrekking hebben. Het betreft het activiteitenverslag 2015/2016, het kwaliteitszorgplan 2016 – 2018 en leerresultaten van leerlingen. De inspectie heeft de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs van de American School of Warsaw de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- Gesprekken met de directie over de kwaliteit van de indicatoren;
- Gesprekken met het bestuur, leerlingen, leraren en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de directie en het bestuur.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de

toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen			•	
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				•
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.				•

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			•	
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.				•

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen				•
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving		
	ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op NTC-VO Tien voor Taal, Warschau, Polen en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven. Over het primair onderwijs brengt de inspectie een afzonderlijk rapport uit.

Uitgangssituatie

NTC-school 'Tien voor Taal' te Warschau bestaat sinds 1993. De school heeft in 2006 haar huidige naam gekregen. De school telt ten tijde van het inspectiebezoek ruim 50 leerlingen, waarvan 9 leerlingen in het voortgezet onderwijs les krijgen. Het leerlingenaantal is vrij stabiel, maar blijft wat achter bij de prognoses.

De leraren geven les op twee internationale scholen in Warschau, de Amerikaanse en de Britse school, zowel op het niveau van het primair als het voortgezet onderwijs. Dit jaar is het voor leerlingen voor het eerst mogelijk een Certificaat Nederlands als Vreemde Taal te behalen.

Op de Britse school krijgen ruim 30 leerlingen op woensdagmiddag na schooltijd tegelijk les, van groep 3 tot en met groep VO-4, waarvan 5 leerlingen in het voortgezet onderwijs. Daarbij maakt de NTC-school gebruik van drie lokalen. Deze lessen worden verzorgd door drie leraren, waarvan één leraar lesgeeft aan het voortgezet onderwijs. Het betreft niet alleen leerlingen van de Britse school, maar ook leerlingen die de Franse school of lokale scholen bezoeken.

Op de Amerikaanse school krijgen de vier overige vo-leerlingen onder schooltijd op wisselende dagen les op vo-1 en vo-2 niveau. De indeling in de grades op de Amerikaanse school is daarbij bepalend voor de groepsindeling van de Nederlandse lessen. Dit maakt dat de Nederlandse taalniveaus per klas aanzienlijk kunnen verschillen. De school hanteert een complex rooster, waarbij in een negendaagse cyclus de lestijden per vak verschillen, en dus ook de lessen waarop Nederlands wordt gegeven. Complicerende factor bij het inroosteren is dat de leerlingen in verschillende gebouwen zitten met verschillende roosters die in een enkel geval soms overlappen. Vanaf dit jaar hebben de leraren bovendien geen vast lokaal meer voor de Nederlandse lessen, zij volgen de indeling van het negendaags rooster. Daardoor is het minder makkelijk om gebruik te maken van de ict-voorzieningen. Alleen de directeur heeft nog een kleine werk- en opslagruimte, die echter niet geschikt is als lokaal.

De meeste leerlingen op de Amerikaanse school zijn afkomstig uit expatriate gezinnen, waarvan beide ouders Nederlands spreken. Op de Britse school is de leerlingenpopulatie meer gemêleerd, daar zitten relatief veel leerlingen die uit meertalige gezinnen afkomstig zijn. Deze leerlingen gaan ook vaker naar lokale Poolse scholen.

De lessen voortgezet onderwijs op de Amerikaanse school worden verzorgd door de leraar die tevens directeur van Tien voor Taal is. Gezien het feit dat op twee scholen wordt lesgegeven, de verschillende vormen van NTC-onderwijs (geïntegreerd in het curriculum en naschools), de verschillende vakantieroosters, en het complexe rooster en de werkomstandigheden op de Amerikaanse school wordt er veel gevraagd van de organisatorische vaardigheden van de directeur.

Het driekoppige bestuur bestaat uit een voorzitter, een penningmeester en een bestuurslid die vertegenwoordiger is van de ouders op de Britse school. Twee van de drie bestuursleden zijn al langer bestuurslid, de huidige voorzitter is begin dit schooljaar aangetreden. Het bestuur is beleidsbepalend en alleen uitvoerend ten aanzien van de financiën. De taakafbakening tussen bestuur en directie is vastgelegd.

Wat in de constructie van het NTC-onderwijs in Warschau bijzonder is, is dat het NTC-bestuur verantwoordelijk is voor de Nederlandse lessen die geïntegreerd zijn op de Amerikaanse school. Ouders betalen hiervoor een extra bijdrage, bovenop het lesgeld van de Amerikaanse school. Er zijn geen hiërarchische lijnen met deze school (de Nederlandse leraren en assistenten zijn in dienst van het NTC-bestuur), maar mede daardoor is er ook niet of nauwelijks inbedding van het NTC-onderwijs in de Amerikaanse schoolsituatie.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

De ouderbijdrage aan het NTC-onderwijs is in Warschau relatief hoog (mede door de verschillende constructies), waardoor het voor het bestuur geen optie is om de ouderbijdrage verder te verhogen. Nu al komt het voor dat ouders vanwege de kosten niet al hun kinderen NTC-onderwijs kunnen laten volgen. De afgelopen jaren is vooral bezuinigd op de personeelskosten, onder andere door verlaging van het aantal uren en de salarissen. Daarnaast teert het bestuur in op de reserves. De nog beschikbare subsidie over 2016 is deels doorgeschoven naar 2017.

Het bestuur heeft een lange termijn begroting gemaakt waarbij de school bij 65 leerlingen rendabel zou moeten draaien bij de huidige ouderbijdrage. Dat betekent dat uitbreiding van het aantal leerlingen en van lesactiviteiten gewenst is. Directeur en bestuur zijn aan het verkennen of er dependances in Krakow en in Poznan mogelijk zijn. Naast dat het bestuur nadenkt over uitbreiding met richting-3 onderwijs (Nederlands als vreemde taal) en volwassenenonderwijs, wordt ook de mogelijkheid van sponsoring verkend.

Algemeen beeld

Het voortgezet NTC-onderwijs te Warschau heeft ten opzichte van het vorige inspectiebezoek de kwaliteit weten te behouden. De lessen verlopen geanimeerd in een goede sfeer. De taakgerichtheid en betrokkenheid van leerlingen is een sterk punt van de school. Het leerstofaanbod voor het vak Nederlands is actueel en sluit aan bij dat van het onderwijs in Nederland. Leerlingen presteren op het niveau dat verwacht mag worden. Het is positief dat het NTC-onderwijs in Warschau zich uitbreidt doordat leerlingen nu ook examen kunnen doen voor het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal en er komt zicht op deelname aan IB-examens.

Voor het bestuur zijn de omstandigheden uitdagend onder andere vanwege het wegvallen van de subsidie en de bijzondere situatie van het NTC-onderwijs in Warschau, waarbij een deel geïntegreerd is in de Amerikaanse school.

In het kader van kwaliteitszorg is het regelmatig ophalen van informatie over de eigen kwaliteit bij alle betrokkenen een aandachtspunt, om vervolgens het beleid te kunnen bijstellen. Dit wordt des te belangrijker gezien de uitdagingen waar de school voor staat. Het helpt daarbij als de waarde van het NTC onderwijs voor de Nederlandse gemeenschap in Warschau zichtbaar wordt gemaakt. Gezien de aangetroffen kwaliteit past de inspectie regulier toezicht toe. Dat betekent dat de school in principe over vier jaar weer bezocht wordt.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt de leerresultaten van het voortgezet NTC-onderwijs normaliter aan de hand van examenresultaten. Deze zijn in Warschau niet voorhanden.

De niveaus waarop de leerlingen NTC-onderwijs krijgen zijn passend bij hun leeftijd en taalachtergrond. De leerlingen gaan in een jaar een jaar vooruit. Om deze reden kunnen we vaststellen dat er geen sprake is van vertraging in de opleiding en in principe voldoende leerresultaten. De school gaat zelf bij ouders van leerlingen na hoe de aansluiting op het Nederlands onderwijs na terugkeer in Nederland is verlopen. Dit levert een beeld op dat de aansluiting in het algemeen goed verloopt.

Onderwijspraktijk

Zowel op de Amerikaanse als de Britse school zijn er hele kleine klassen. Dat geldt met name voor het voortgezet onderwijs.

Per leerjaar gaat het op elk lespunt maar om enkele leerlingen. Dit maakt een persoonlijke benadering van de leerlingen mogelijk.

Het leerstofaanbod is eigentijds, een actuele en reguliere methode Nederlands vormt in het voortgezet onderwijs de basis van het lesprogramma. De leertijd is voldoende, de school realiseert inclusief huiswerk rond de 120 uur op jaarbasis. De beschikbare leertijd wordt efficiënt besteed, mede doordat er ruimte is voor eigen inbreng van de leerlingen en vanwege de afwisseling in de lessen. De pedagogische benadering is een sterk punt van de school, leerlingen voelen zich echt 'gezien'. De lessen verlopen geanimeerd in een uitstekende sfeer. Dit bevordert de motivatie en de taakgerichte werkhouding van de leerlingen. In interactie met de leerlingen vindt voortdurend afstemming van de leerstof en instructie plaats, indien nodig op individueel niveau. De leraar analyseert de toetsresultaten en het gemaakte werk regelmatig en heeft de onderwijsbehoeften van de leerlingen goed in beeld. Vanwege het goede zicht op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen en de regelmatige afstemming van het onderwijs daarop, heeft de inspectie de leerlingenzorg in zijn geheel als voldoende beoordeeld. De leerlingenzorg is nauw verweven met het primaire proces van lesgeven en leren.

Ouders met wie de inspectie sprak zijn tevreden over de kwaliteit van het onderwijs en over de communicatie vanuit de leraren en directie over de dagelijkse gang van zaken van de school. De directie en de leraren zijn toegankelijk en responsief. Het bestuur is wat minder zichtbaar voor ouders. Wat betreft de rapportage is er behoefte aan een extra contactmoment in het najaar (dit hoeft voor ouders niet in de vorm van een rapport te zijn), omdat het eerste rapport nu pas in februari verschijnt terwijl het schooljaar al in juni stopt. Ook is er behoefte aan informatievoorziening over het lesprogramma aan het begin van het schooljaar, anders dan in de algemene ledenvergadering plaatsvindt. Door de wisseling van directie is het daar dit schooljaar niet van gekomen.

Kwaliteitszorg

De school brengt planmatig veranderingen aan, onder andere door in te spelen op de veranderende omstandigheden, zoals eerder in dit rapport zijn geschetst. In onderwijskundig opzicht ligt het accent op vernieuwing van het leerlingvolgsysteem en op verdergaande afstemming op niveauverschillen tussen leerlingen. Ook de rapportage aan ouders wordt herzien. Met de school is gesproken over de accenten die gelegd kunnen worden binnen de verschillende taaldomeinen, waarbij met name het leesonderwijs verder kan worden uitgebouwd. Dat geldt ook voor de mate waarin de school ondersteuning kan bieden bij het vergroten van het Nederlands taalaanbod thuis. De wijze waarop de directie verbeteringen aanpakt kan wat planmatiger dan nu gebeurt. Belangrijkste is echter dát verbeteringen stelselmatig plaatsvinden, en dit laatste is het geval.

De school kent haar leerlingen goed vanuit een zorgvuldige intake waarin met ouders doelen worden afgesproken. De leerresultaten worden gevolgd en geanalyseerd. De school volgt ook hoe de aansluiting van teruggekeerde leerlingen in Nederland verloopt, maar zou dit wat systematischer kunnen doen. Wat ontbreekt is een regelmatige zelfanalyse of -evaluatie, waarbij ook ouders en leerlingen worden bevroegd. De laatste keer gebeurde deze bevraging in 2011. De school verantwoordt zich over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs en over het gevoerde beleid in de schoolgids, in het activiteitenverslag en tijdens de algemene ledenvergadering.

In de nabespreking met het bestuur en de directie is gesproken over de zichtbaarheid van het bestuur en over de communicatie. Het beeld wordt herkend. Het bestuur overweegt om in een extra ledenvergadering informatie te geven over de genomen initiatieven. De nieuwe website kan voor een groot deel tegemoet komen aan de behoefte aan informatievoorziening bij ouders en bij het betrekken van ouders bij het onderwijs. Het bestuur beraadt zich over de wijze waarop klantgroepen worden betrokken bij de verdere schoolontwikkeling. Met het bestuur is verder gesproken over het strategisch beleid.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

